

SOFA model en de klantfasen

Het netwerk vervult verschillende rollen voor hun naaste. Bij de verschillende rollen horen activiteiten van de medewerker. Dit is weergegeven in het SOFA model. In de praktijk lopen de rollen en bijbehorende activiteiten door elkaar heen. Soms heeft het een meer de overhand dan het andere. Het SOFA model helpt om je bewust te blijven van de verschillende rollen van het netwerk en je daarop af te stemmen. Met behulp van het model kun je 'boven je werk hangen' om bijvoorbeeld te kijken wat op de voor- en achtergrond staat in het samenspel, na te gaan waarom dat zo is, je af te vragen of het de meest effectieve insteek, verhouding is, of te benutten om een gesprek voor te bereiden.

In onderstaand schema vind je een overzicht van de verschillende rollen van mantelzorgers en wat je dan kunt doen in het contact met elkaar. Dit is onderverdeeld in verschillende momenten: in de beginfase (bij de kennismaking), in de dagelijkse praktijk of aan het eind (bij de afronding van de zorgrelatie).

Aspecten van SOFA / Klantfasen	Samenwerken met naaste/netwerk als partner in zorg	Ondersteunen van naaste/ netwerk als mogelijke hulpvrager	Faciliteren van persoonlijke relatie van naaste/ netwerk met cliënt	Afstemmen met naaste/netwerk in rol van expert
<i>Contact in de beginfase</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Informeren over zorgverlening en organisatie • Hoe elkaar aan te vullen • Afspraken wie wat doet 	<ul style="list-style-type: none"> • (Over)belasting van naasten en behoud vitaliteit • Waarderen en ondersteunen • Versterken van netwerk en/of verwijzen naar andere vormen van ondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> • Voort kunnen zetten van relatie(s) • Privacy • Gastvrijheid 	<ul style="list-style-type: none"> • Informatie over wensen en behoeften van cliënt • Ervaringskennis en deskundigheid van netwerk • Wederzijdse verwachtingen
<i>Aan de slag in dagelijkse praktijk</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Elkaar goed op de hoogte houden • Uitwisselen tips en vaardigheden • Evalueren van zorg, afspraken en samenwerking 	<ul style="list-style-type: none"> • Oog houden voor (over)belasting en vitaliteit netwerk • Omgaan met veranderingen in ziekte en/of gedrag van cliënt • Betrokkenheid van naaste/netwerk 	<ul style="list-style-type: none"> • Respecteren van en ruimte geven voor eigen gewoontes • Privacy bij toename van zorg • Evalueren van gastvrijheid 	<ul style="list-style-type: none"> • Veranderingen in wensen en behoeften van cliënt • Nieuwe ervaringen, kennis en inzichten over en weer • Uitkomen wederzijdse verwachtingen
<i>Samenwerken en ondersteunen bij vertrek of afscheid</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Terugblikken op samenwerking • Informeren over verhuizing • Gezamenlijk besluiten nemen in palliatieve, terminale fase 	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuningsmogelijkheden na vertrek • Mogelijkheden voor verhuizing • Ondersteuning bij (naderend) afscheid 	<ul style="list-style-type: none"> • Versterken zelf- en samenredzaamheid in de thuish situatie • Mogelijkheden voor behoud van relatie(s) na verhuizing • Privacy bij afscheid 	<ul style="list-style-type: none"> • Tips en vaardigheden overdragen voor zorg en ondersteuning thuis • Implicaties van verhuizing • Wensen bespreken over (naderend) afscheid